

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kahdeksas jaosto)

17 päivänä heinäkuuta 2020 *

Laiminlyöntikanne – Unionin taloudellisten etujen suojaaminen – Petosten torjunta – Eurooppa-neuvoston kokous – Monivuotinen rahoituskehys – Varainhoitoasetus – Tšekin edustajan väitetty eturistiriita Eurooppa-neuvoston kokouksessa – Väite siitä, että Eurooppa-neuvosto on laiminlyönyt ratkaisun tekemisen – Työjärjestyksen 130 artikla – Oikeussuojan tarve – Asiavaltuus – Eurooppa-neuvoston kannanotto – Laiminlyönnin korjaaminen – Tutkimatta jättäminen – SEU 15 artiklan 2 kohta – Selvästi täysin perusteeton kanne

Asiassa T-715/19,

Lukáš Wagenknecht, kotipaikka Pardubice (Tšekki), edustajanaan asianajaja A. Dolejská,

kantajana,

vastaan

Eurooppa-neuvosto, asiamiehinään A. Westerhof Löfflerová, A. Jensen ja J. Bauerschmidt,

vastaajana,

jossa on kyse SEUT 265 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta sen toteamiseksi, että Eurooppa-neuvosto on lainvastaisesti laiminlyönyt tehdä kantajan kehotuksesta ratkaisun, jolla Tšekin pääministeri Andrej Babišia estettäisiin osallistumasta Eurooppa-neuvoston 20.6.2019 pidettyyn kokoukseen ja sen myöhempiin kokouksiin, joissa neuvoteltiin rahoitusnäkymistä, koska hänellä oli väitetty eturistiriita SEUT 325 artiklan 1 kohdan ja unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 (EUVL 2018, L 193, s. 1) 61 artiklan 1 kohdan mukaisiin vaatimuksiin nähden,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Svenningsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit C. Mac Eochaidh ja J. Laitenberger,

kirjaaja: E. Coulon,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

määräyksen

Asian tausta

- 1 Kantaja Lukáš Wagenknecht, joka on Senát parlamentu České republikyn (Tšekin senaatti) jäsen, vaati 5.6.2019 päivätyssä ja Eurooppa-neuvostoon 10.6.2019 saapuneessa kirjeessä Eurooppa-neuvostoa estämään Tšekin pääministeri Andrej Babišin osallistumisen Eurooppa-neuvoston 20.6.2019 pidettyyn kokoukseen ja sen myöhempiin kokouksiin, joissa neuvoteltiin rahoitusnäköymistä (monivuotinen rahoituskehys (CFP) 2021/2027) (jäljempänä toimintakehotus), koska tällä Tšekin edustajalla oli väitetty eturistiriita, joka johtui hänen omista ja hänen perheensä intresseistä liiketoimintaa maatalous- ja elintarviketuotannon alalla harjoittavassa Agrofert-yritysyryhmässä.
- 2 Täsmentäen, ettei se ottanut kantaa kantajan väitteiden asiasisältöön, ja vakuuttaen samalla kantajalle pitävänsä petosten ja muun Euroopan unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavan laittoman toiminnan torjuntaa erittäin tärkeänä, Eurooppa-neuvosto vastasi toimintakehotukseen 24.6.2019 selittämällä kantajalle pääasiallisesti, että Eurooppa-neuvoston kokoonpano on vahvistettu primaarioikeuteen kuuluvassa SEU 15 artiklan 2 kohdassa ehdottomalla tavalla määräämällä, että siihen ”kuuluvat jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet sekä Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ja [Euroopan] komission puheenjohtaja”. Tätä kokoonpanoa ei voida näin ollen muuttaa, koska tässä määräyksessä ei määrätä mahdollisuudesta muuttaa sitä. Eurooppa-neuvosto selitti lisäksi, että kysymys siitä, edustaako kutakin Euroopan unionin jäsenvaltiota valtion- vai hallituksen päämies, kuuluu yksinomaan kansallisen valtiosääntöoikeuden alaan. Eurooppa-neuvoston tai sen puheenjohtajan harkintavallan piiriin ei siten kuulu päättää siitä, kenen pitää edustaa kutakin jäsenvaltiota tässä toimielimessä, tai siitä, onko Eurooppa-neuvoston eri kokouksiin kutsuttava valtion- vai hallituksen päämies. Näitä periaatteita sovelletaan myös Euroopan unionin neuvoston istuntojen osalta. Näin ollen Eurooppa-neuvosto vastasi tämän toimintakehotuksen johdosta kantajalle, ettei se voinut estää Tšekin pääministeriä osallistumista asianomaisiin kokouksiin.
- 3 Kantaja kääntyi uudelleen Eurooppa-neuvoston puoleen 2.7.2019 ja pyysi sähköpostitse tämän toimielimen pääsihteeriltä selvennystä hänelle 24.6.2019 annettuun vastaukseen. Hän ei saanut vastausta tähän sähköpostiviestiin.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

- 4 Kantaja nosti asianajajansa avaaman väliaikaisen e-Curia-käyttäjätilin kautta unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.10.2019 toimittamallaan kannekirjelmällä SEUT 265 artiklan nojalla kanteen, jossa vaadittiin toteamaan Eurooppa-neuvoston syylistyneen laiminlyöntiin, koska tämä toimielin oli jättänyt lainvastaisesti tekemättä ratkaisun toimintakehotuksen johdosta.
- 5 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon samana päivänä ja samalla tavalla toimittamallaan erillisellä asiakirjalla kantaja esitti unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 151 artiklan nojalla asian käsittelyä nopeutetussa menettelyssä koskevan pyynnön.
- 6 Koska e-Curia-käyttäjätilin hyväksymiseksi vaadittava asiakirjaselvitys saapui unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 4.11.2019, vaikka työjärjestyksen 56 a artiklan 4 kohdan mukaan sen on saavuttava unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon kymmenen päivän kuluessa oikeudenkäyntiasiakirjan eli nyt käsiteltävässä asiassa menettelyn vireille panevan asiakirjan jättämisestä, kantajaa kehoitettiin esittämään tältä osin huomautuksensa.
- 7 Kantaja esitti 21.11.2019 huomautuksensa, joissa hänen asianajajansa selitti lähettäneensä e-Curia-käyttäjätilin avaamiseksi vaadittavan asiakirjaselvityksen 24.10.2019 Tšekin postin kansainvälisen palvelun välityksellä, jonka piti huolehtia siitä, että asiakirjaselvitys toimitetaan

Luxemburgiin (Luxemburg) kahden tai kolmen työpäivän kuluessa. Tšekin ja Luxemburgin posteista johtuneiden viivästysten vuoksi asiakirjojen saapuminen kesti kuitenkin lopulta yli 11 päivää. Asianajaja lisäsi toimineensa huolellisesti, mutta että hän ei kuitenkaan osannut odottaa sitä, että nämä kaksi postipalvelujen tarjoajaa syyllistyisivät tällaisiin sopimusrikkomuksiin, ja ettei hän myöskään kyennyt reagoimaan ajoissa sen vuoksi, että hän oli ennen ensimmäisen lapsensa syntymää 31.10.2019 joutunut sairaalahoitoon.

- 8 Unionin yleinen tuomioistuin päätti 11.12.2019 tekemällään päätöksellä todeta, että asiassa on Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettuja ennalta arvaamattomia seikkoja ja että kannetta ei jätetä tutkimatta työjärjestyksen 56 a artiklan 4 kohdan nojalla.
- 9 Kantaja vaatii unionin yleistä tuomioistuinta toteamaan, että ”Eurooppa-neuvosto on laiminlyönyt ratkaisun tekemisen, koska se ei ole [SEUT] 325 artiklan 1 kohdan ja unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä annetun asetuksen (EU) 2018/1046 61 artiklan 1 kohdan vastaisesti toteuttanut sitovaa toimenpidettä, jolla Tšekin pääministeri Andrej Babišin eturistiriidat olisi torjuttu tai niitä olisi käsitelty, sillä se ei ole vastoin asetuksen 2018/1046 61 artiklan 1 kohdassa vahvistettua eturistiriitojen kieltoa estänyt Tšekin pääministeri Babišia osallistumasta keskusteluihin, jotka johtivat vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen hyväksymiseen”.
- 10 Eurooppa-neuvosto esitti 23.1.2020 huomautuksensa nopeutettua menettelyä koskevasta pyynnöstä.
- 11 Unionin yleinen tuomioistuin päätti 10.2.2020 tekemällään päätöksellä olla hyväksymättä nopeutettua menettelyä koskevaa pyyntöä.
- 12 Eurooppa-neuvosto esitti 19.3.2020 työjärjestyksen 130 artiklan 1 kohdan nojalla oikeudenkäyntiväitteen, jossa se vaati, että unionin yleinen tuomioistuin
 - jättää kanteen tutkimatta, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, ja
 - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 13 Kantaja esitti 27.5.2020 oikeudenkäyntiväitettä koskevat huomautuksensa, joita korjattiin niiden liiallisen pituuden vuoksi. Kantaja vaati näissä huomautuksissa, että unionin yleinen tuomioistuin ottaa kanteen tutkittavaksi ja toteaa sen perustelluksi sekä velvoittaa Eurooppa-neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 14 Kantaja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon samoin 27.5.2020 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla unionin yleisen tuomioistuimen presidenttiä määräämään SEUT 279 artiklan nojalla välitoimesta, johon sisältyy yleisen lausuman julkaiseminen. Eurooppa-neuvosto esitti 12.6.2020 huomautuksensa tästä pyynnöstä.

Oikeudellinen arviointi

- 15 Työjärjestyksen 130 artiklassa määrätään, että jos vastaaja pyytää unionin yleistä tuomioistuinta ratkaisemaan pääasian käsittelyä aloittamatta, onko kanne jätettävä tutkimatta toimivallan puuttumisen vuoksi tai muusta syystä, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee hakemuksen mahdollisimman nopeasti aloitettuaan tarvittaessa käsittelyssä suullisen vaiheen. Lisäksi työjärjestyksen 126 artiklassa todetaan, että jos kanne on selvästi unionin yleisen tuomioistuimen toimivaltaan kuulumaton tai kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai kanne selvästi on oikeudellisesti täysin perusteeton, unionin yleinen tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta milloin tahansa päättää asian käsittelyä jatkamatta ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

- 16 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo nyt käsiteltävässä asiassa, että sillä on asiakirja-aineiston perusteella riittävästi tietoa asiasta, ja päättää mainitun artiklan perusteella antaa ratkaisun asian käsittelyä jatkamatta.
- 17 Eurooppa-neuvosto katsoo oikeudenkäyntiväitteessään, että kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat useasta syystä. Ensinnäkin Eurooppa-neuvosto on toimielimenä määritellyt kantansa SEUT 265 artiklan mukaisesti kahden kuukauden kuluessa siitä, kun sitä kehoitettiin tekemään ratkaisu. Laiminlyönti, johon kantaja vetoaa, on siten korjattu kantajalle toimintakehotuksen johdosta 24.6.2019 lähetetyllä vastauksella.
- 18 Eurooppa-neuvosto katsoo toiseksi, ettei sillä ollut velvollisuutta antaa vastauksena toimintakehotukseen tointa, jonka tarkoituksena olisi ollut estää Tšekin pääministeriä osallistumasta CFP 2021/2027:ää koskeviin neuvotteluihin, koska sille ei ole annettu tätä koskevaa toimivaltaa EU-sopimuksessa ja EUT-sopimuksessa.
- 19 Eurooppa-neuvosto väittää kolmanneksi, ettei kantajalla ole SEUT 265 artiklan kolmannen kohdan mukaista oikeussuojan tarvetta eikä asiavaltuutta nyt käsiteltävässä asiassa.
- 20 Kantaja katsoo, että nyt käsiteltävä kanne on otettava tutkittavaksi.
- 21 Eurooppa-neuvosto on näet laiminlyönyt ratkaisun tekemisen, joten eturistiriitatilanteessa oletetusti ollut Tšekin pääministeri on ollut läsnä Eurooppa-neuvoston 20.6.2019 pidetyssä kokouksessa, jossa käsiteltiin unionin talousarviota, kuten kyseisen kokouksen esityslistan 4 kohdasta ilmenee. Kantajan mukaan Eurooppa-neuvosto on ensinnäkin SEUT 325 artiklan 1 kohdan ja unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 (EUVL 2018, L 193, s. 1) kumoamisesta 18.7.2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 61 artiklan 1 kohdan perusteella velvollinen ryhtymään toimiin tämän Tšekin pääministerin eturistiriitatilanteen vuoksi.
- 22 Kantaja katsoo seuraavaksi, että toimi, jonka antamista hän on vaatinut Eurooppa-neuvostolta, jotta tämän toimielimen väitetty laiminlyönti tehdä ratkaisu Tšekin pääministerin väitetyn eturistiriidan vuoksi korjattaisiin, koskee häntä suoraan ja erikseen, ja hän väittää, ettei toimintakehotukseen annettu Eurooppa-neuvoston vastaus ollut lopullinen, koska se oli ristiriitainen ja koska tämän toimielimen kantaa ei määritelty siinä. Hän pahoittelee lisäksi sitä, ettei pääsihteeri vastannut hänen 2.7.2019 esittämään pyyntöönsä, vaikka kantajan mukaan Eurooppa-neuvoston kanta edellytti selvennystä.
- 23 Oikeudenkäyntiväitettä koskevissa huomautuksissaan kantaja vetoaa uuteen seikkaan, joka hänen mukaansa on ratkaiseva nyt käsiteltävän kanteen ratkaisun kannalta, eli siihen, että Ústavní soud (Tšekin perustuslakituomioistuin) on antanut 11.2.2020 täysistuntokokoonpanossa tuomion Pl. ÚS 4/2017, jossa kyse on nimenomaan eturistiriidoista, jotka ovat samankaltaisia kuin eturistiriidat, joihin kantaja nyt käsiteltävässä asiassa vetoaa. Lisäksi on sitäkin tärkeämpää, että unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että kantajalla on nyt käsiteltävässä asiassa asiavaltuus, kun yhtäältä otetaan huomioon se, että kantajalla on kansallinen valtuutus toimia edustajana Tšekin senaatissa, mikä merkitsee mahdollisuutta valvoa jäsenvaltionsa pääministerin toimia, ja toisaalta se, että hän on Euroopan parlamentin jäsenten tavoin saanut nyt käsiteltävänä olevan kanteen nostamisen vuoksi tappouhkauksia ja häneen on kohdistettu hänen henkilöään koskeva parjauskampanja.
- 24 Aluksi on muistutettava, että SEUT 265 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että jos parlamentti, Eurooppa-neuvosto, neuvosto, komissio tai Euroopan keskuspankki on perussopimusten vastaisesti laiminlyönyt ratkaisun tekemisen, jäsenvaltiot tai muut unionin toimielimet voivat saattaa asian Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi laiminlyönnin toteamiseksi.

- 25 SEUT 265 artiklan kolmannessa kohdassa määrätään lisäksi, että luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö saa edellisissä kohdissa määrätyin edellytyksin kannella Euroopan unionin tuomioistuimeen siitä, että unionin toimielin, elin tai laitos on jättänyt antamatta kyseiselle henkilölle osoitettavan jonkin muun säädöksen kuin suosituksen tai lausunnon. Viimeksi mainitun määräyksen sanamuodosta seuraa kuitenkin, että jotta luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nostama laiminlyöntikanne voidaan ottaa tutkittavaksi, tämän henkilön on osoitettava, että hänen oikeudellinen tilanteensa on samanlainen tai samankaltainen toimielimen sellaisen oikeudellisen toimen vastaanottajan tilanteen kanssa, jonka kyseessä oleva toimielin on velvollinen hänen osaltaan tekemään (ks. vastaavasti tuomio 10.6.1982, *Bethell v. komissio*, 246/81, EU:C:1982:224, 15 ja 16 kohta; määräys 23.5.1990, *Asia Motor France v. komissio*, C-72/90, EU:C:1990:230, 10–12 kohta ja määräys 23.1.1991, *Prodifarma v. komissio*, T-3/90, EU:T:1991:2, 35 kohta). Toisin sanoen kyseisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön on osoitettava joko, että toimi, jonka vastaajana olevan toimielimen väitetään jättäneen hänen osaltaan antamatta, olisi osoitettu sille tai että kyseinen toimi koskisi sitä suoraan ja erikseen samalla tavalla kuin sitä, jolle tällainen toimi on osoitettu (ks. vastaavasti tuomio 26.11.1996, *T. Port*, C-68/95, EU:C:1996:452, 59 kohta ja tuomio 15.9.1998, *Gestevisión Telecinco v. komissio*, T-95/96, EU:T:1998:206, 58 kohta).
- 26 Tällaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön on lisäksi osoitettava SEUT 265 artiklan mukainen oikeussuojan tarve, jonka olemassaolo edellyttää, että kanteen lopputulos voi mahdollisesti tuottaa kantajalle henkilökohtaista etua (tuomio 7.6.2007, *Wunenburger v. komissio*, C-362/05 P, EU:C:2007:322, 42 kohta; tuomio 17.4.2008, *Flaherty ym. v. komissio*, C-373/06 P, C-379/06 P ja C-382/06 P, EU:C:2008:230, 25 kohta ja tuomio 4.6.2015, *Andechser Molkerei Scheitz v. komissio*, C-682/13 P, ei julkaistu, EU:C:2015:356, 25 kohta). Sitä vastoin oikeussuojan tarve puuttuu, mikäli kanteen menestyminen ei missään tapauksessa tyydyttäisi kantajaa (ks. tuomio 23.11.2017, *Bionorica ja Diapharm v. komissio*, C-596/15 P ja C-597/15 P, EU:C:2017:886, 85 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava yhtäältä, että toimi, jonka antamista kantaja on vaatinut Eurooppa-neuvostolta, eli se, että Tšekin pääministeriä estettäisiin osallistumasta kyseisen toimielimen kokouksiin, joissa neuvoteltiin rahoitusnäkymistä, ei olisi ollut Eurooppa-neuvoston kantajalle osoittama toimi vaan tämän toimielimen päätös, joka olisi osoitettu pääministerille. Vaikka kantaja vetoaa asemaansa kyseessä olevan jäsenvaltion kansanedustuslaitoksen – tässä tapauksessa Tšekin senaatin – jäsenenä pyrkien toimimaan yleisen edun nimissä, on kuitenkin niin, että edellä 25 ja 26 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä edellytetään oikeussuojan tarpeen osoittamiseksi päin vastoin sitä, että kantajalla on henkilökohtainen, jo syntynyt ja edelleen olemassa oleva intressi siihen, että Eurooppa-neuvoston todetaan syyllistyneen väitettyyn laiminlyöntiin. Lisäksi SEUT 265 artiklan kolmannessa kohdassa tarkoitettu asiavaltuutta koskeva edellytys, jonka mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi moittia asianomaista toimielintä siitä, että se on jättänyt antamatta jonkin muun säädöksen kuin suosituksen tai lausunnon, joka on osoitettu hänelle tai joka koskee häntä suoraan ja erikseen, ei missään tapauksessa selvästikään täyty kantajan tapauksessa, koska toimet, joita Eurooppa-neuvostolta on vaadittu, ovat päinvastoin osoitettu kolmansille (ks. vastaavasti määräys 23.1.1991, *Prodifarma v. komissio*, T-3/90, EU:T:1991:2, 37 kohta ja määräys 26.11.1996, *Kuchlenz-Winter v. neuvosto*, T-167/95, EU:T:1996:172, 20 kohta).
- 28 SEUT 265 artiklan toisen kohdan mukaan tällainen kanne otetaan toisaalta käsiteltäväksi vain, jos kyseistä toimielintä, elintä tai laitosta on ensin kehoitettu tekemään ratkaisu. Samasta kohdasta ilmenee kuitenkin, että ainoastaan, jos toimielin, elin tai laitos ei ole määritellyt kantaansa kahden kuukauden kuluessa mainitusta kehotuksesta, kanne voidaan panna vireille uuden määräajan kuluessa.
- 29 Tässä yhteydessä on muistettava, että kyseinen määräys koskee laiminlyöntiä, joka johtuu siitä, että vastaajana oleva toimielin ei ole tehnyt ratkaisua tai määritellyt kantaansa (tuomio 13.7.1971, *Deutscher Komponistenverband v. komissio*, 8/71, EU:C:1971:82, 2 kohta; tuomio 19.11.2013, *komissio v. neuvosto*, C-196/12, EU:C:2013:753, 22 kohta ja tuomio 23.11.2017, *Bionorica ja Diapharm v. komissio*, C-596/15 P ja C-597/15 P, EU:C:2017:886, 52 kohta). Näin ollen SEUT 265 artiklassa vahvistetut laiminlyöntikanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset eivät lähtökohtaisesti täyty, jos

toimielin, jota on kehoitettu tekemään ratkaisu, on määritellyt kantansa tähän kehotukseen ennen kanteen nostamista (tuomio 1.4.1993, *Pesqueras Echebaster v. komissio*, C-25/91, EU:C:1993:131, 11 kohta ja tuomio 21.7.2016, *Nutria v. komissio*, T-832/14, ei julkaistu, EU:T:2016:428, 45 kohta).

- 30 Oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että SEUT 265 artikla koskee laiminlyöntiä, joka johtuu siitä, että ratkaisua ei ole tehty tai kantaa ei ole määritetty, eikä sellaisen toimen antamista, joka poikkeaa asianosaisten toivomasta tai tarpeelliseksi katsomasta toimesta (tuomio 21.7.2016, *Nutria v. komissio*, T-832/14, ei julkaistu, EU:T:2016:428, 46 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 1.4.1993, *Pesqueras Echebaster v. komissio*, C-25/91, EU:C:1993:131, 12 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 31 Näin ollen silloin, kun toimielin kieltäytyy tekemästä tällaisen kehotuksen mukaista ratkaisua ja selittää sen syyt, kyse on kannan määrittämisestä, jolla laiminlyönti korjataan, ja näin ilmaistu ja perusteltu kieltäytyminen on siis SEUT 263 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi (ks. vastaavasti tuomio 26.4.1988, *Asteris ym. v. komissio*, 97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86, EU:C:1988:199, 32 ja 33 kohta ja määräys 7.12.2017, *Techniplan v. komissio*, T-853/16, ei julkaistu, EU:T:2017:928, 20 kohta).
- 32 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että vaikka Eurooppa-neuvosto on 24.6.2019 selittänyt kantajalle selvästi ne syyt, joiden vuoksi se ei voinut toimia tavalla, jota siltä oli pyydetty, kantajan tarkoituksena ei ole ollut nostaa nyt käsiteltävää kannetta SEUT 263 artiklan nojalla saadakseen kumottua Eurooppa-neuvoston 24.6.2019 päivättyyn kirjeeseen sisältyneen päätöksen olla ryhtymättä toimiin toimintakehotuksessa tarkoitettulla tavalla. Jollei siitä, pystyykö kantaja osoittamaan asiavaltuutensa tämän kaltaisen päätöksen osalta, muuta johdu, hän olisi tällaisen kumoamiskanteen yhteydessä voinut tarvittaessa riitauttaa Eurooppa-neuvoston perustelut, joilla se perusteli päätöstään olla estämättä Tšekin pääministeriä osallistumasta tämän toimielimen riidanalaisiin kokouksiin.
- 33 Tämän kanteen tutkittavaksi ottamisen kannalta, sellaisena kuin tätä kysymystä on edellä 28–32 kohdassa tarkasteltu, merkitystä ei tässä yhteydessä ole sillä, että kantaja on 2.7.2019 päivätyssä kirjeessään pyytänyt Eurooppa-neuvostolta lisäselvennystä Eurooppa-neuvoston 24.6.2019 päivätyn kirjeen, joka oli lähetetty vastauksena toimintakehotukseen ja jonka sisältöä kantaja arvosteli, ulottuvuudesta. Vaikka kantajan 2.7.2019 päivätyssä kirjeessään esittämä arvostelu olisi voitu tarvittaessa esittää SEUT 263 artiklaan perustuvan kumoamiskanteen yhteydessä, on todettava, ettei kantaja ole mainitussa kirjeessä kuitenkaan kehottanut SEUT 265 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettulla tavalla Eurooppa-neuvostoa uudelleen toimimaan tietyllä tavalla. Tätä kirjettä ei näin ollen voida pitää uutena toimintakehotuksena, jonka johdosta Eurooppa-neuvosto olisi jättänyt myöhemmin toimimatta.
- 34 Kun kyse on vielä siitä, onko niin – kuten Eurooppa-neuvosto oikeudenkäyntiväitteessään väittää –, ettei kyseisellä toimielimellä ollut nyt käsiteltävässä asiassa mitään velvollisuutta toteuttaa toimenpiteitä, joita kantaja vaati toimintakehotuksessaan, koska kyseisellä toimielimellä ei ollut toimivaltaa toteuttaa näitä toimenpiteitä, on joka tapauksessa muistutettava, ettei tämä kysymys ole yksi laiminlyöntikanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksistä vaan kysymys, jota on tutkittava aineellisesti. Unionin yleisen tuomioistuimen on juuri tehdessään ratkaisun laiminlyöntiin perustuvien vaatimusten perusteltavuudesta tarkistettava, oliko kyseisellä toimielimellä silloin, kun sille esitettiin SEUT 265 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettu toimintakehotus, velvollisuus toimia kantajan toimintakehotuksessa esittämällä tavalla (ks. vastaavasti tuomio 29.9.2011, *Ryanair v. komissio*, T-442/07, ei julkaistu, EU:T:2011:547, 27 ja 28 kohta).
- 35 Kantajan Tšekin hallituksen päämiestä vastaan esittämien korruptioväitteiden perusteltavuudesta ja Ústavní soudin tuomiosta riippumatta nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että – kuten Eurooppa-neuvosto toteaa – tällä toimielimellä ei ole SEU 15 artiklan 2 kohtaa soveltaessaan minkäänlaista harkintavaltaa silloin, kun se kutsuu jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet Eurooppa-neuvoston kokouksiin. Koska tähän määräykseen ei sisälly tätä seikkaa koskevaa täsmennystä, määräys on ymmärrettävä siten, että siinä lähdetään olettamuksesta, jonka mukaan jäsenvaltioiden vastuulla on toteuttaa kansalliset, mukaan lukien perustuslakia koskevat toimenpiteet,

joissa määritetään, edustaako niitä tämän toimielimen kokouksissa valtion- vai hallituksen päämies, ja tarvittaessa, voivatko jotkut syyt johtaa siihen, että jompikumpi heistä estyy edustamasta jäsenvaltiotaan Eurooppa-neuvostossa.

- 36 Tämä päätelmä on tehtävä sitäkin suuremmalla syyllä siksi, että toimivallan jakoa jäsenvaltion sisällä suojataan SEU 4 artiklan 2 kohdalla, jonka mukaan unionilla on velvollisuus kunnioittaa jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä, joka on olennainen osa niiden poliittisia ja valtiosäännön rakenteita, sanotun kuitenkin rajoittamatta SEU 7 artiklassa määrätyn menettelyn soveltamista tilanteessa, jossa ei ole toteutettu kansallisia toimenpiteitä, joilla ilmeiset eturistiriidat jäsenvaltiota edustettaessa voidaan torjua, tai SEUT 258 ja 259 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen soveltamista silloin, kuin kyse on alakohtaiseen politiikkaan liittyvistä maksuista, joihin on unionin nimissä ja lukuun sitouduttu riidanalaisella tavalla (ks. tuomio 18.6.2020, Porin kaupunki, C-328/19, EU:C:2020:483, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 37 Yksin jäsenvaltioiden tehtävänä on siten määrittää kansallisen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti EU 15 artiklan 2 kohdan soveltamista varten, edustaako niitä Eurooppa-neuvoston työskentelyssä valtion- vai hallituksen päämies. Näin ollen on selvää, ettei Eurooppa-neuvosto ole nyt käsiteltävässä asiassa rikkonut missään tapauksessa SEUT 265 artiklan kolmatta kohtaa kieltäytyessään noudattamasta toimintakehotusta ja riippumatta siitä, onko Tšekin edustaja kyseisessä toimielimessä SEUT 325 artiklan 1 kohdan ja asetuksen 2018/1046 61 artiklan 1 kohdan johdosta eturistiriitatilanteessa.
- 38 Kun kyse on vielä väitteistä, jotka koskevat Tšekin pääministerin väitettyä eturistiriitatilannetta, on muistutettava, että unionin omissa nimissään ja omaan lukuunsa jäsenvaltioissa maksamien varojen puitteissa suorittamien maksujen sääntöjenmukaisuus kuuluu kyseisiin rahastoihin sovellettavan unionin säännösten ja siinä säädettyjen ja esimerkiksi unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa Tšekki v. komissio (T-76/20) kyseessä olevien kaltaisten edellytysten piiriin.
- 39 Kaiken edellä esitetyn perusteella Eurooppa-neuvoston esittämä oikeudenkäyntiväite on hyväksyttävä ja kanne on näin ollen jätettävä tutkimatta ja joka tapauksessa hylättävä selvästi oikeudellisesti täysin perusteettomana, ja vastauksena kantajan väitteisiin siitä, että jos kantajan kanne jätettäisiin tutkimatta, vaikka hän on kansallisen parlamentin jäsen ja vaikka hänen fyysiseen koskemattomuuteensa on kohdistettu uhkaa, kyse olisi oikeussuojan epäämisestä, on samalla korostettava, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan tarkoituksena ei ole muuttaa perussopimuksissa määrättyä tuomioistuinvalvontaa koskevaa järjestelmää (tuomio 3.10.2013, Inuit Tapiriit Kanatami ym. v. parlamentti ja neuvosto, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 97 kohta ja määräys 28.2.2017, NF v. Eurooppa-neuvosto, T-192/16, EU:T:2017:128, 74 kohta).

Oikeudenkäyntikulut

- 40 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Eurooppa-neuvosto on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista, kantaja on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

- 1) Kanne jätetään tutkimatta ja joka tapauksessa hylätään selvästi oikeudellisesti täysin perusteettomana.**

2) Lukáš Wagenknecht veloitetaan korvaamaan Eurooppa-neuvoston oikeudenkäyntikulut.

Annettiin Luxemburgissa 17 päivänä heinäkuuta 2020.

E. Coulon
kirjaaja

J. Senningsen
jaoston puheenjohtaja